

XXI. évfolyam, 19. szám, 2018

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

**Gabona és Ipari Növények
XXI. évfolyam, 19. szám, 2018**

Megjelenik kéthetente
2018. október 4.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerző
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu
Pásztor Zsuzsanna
pasztor.zsuzsanna@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 70) 501-0446
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 70) 501-1156

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló.....	3
Gabonapiaci jelentés.....	4
Búza.....	4
Kukorica.....	4
A gabonafélék jegyzése.....	6
Termelői és kikötői árak.....	9
Gabonapiaci információk.....	12
Olajnövény-piaci jelentés.....	14
Szójabab.....	14
Repcemag.....	14
Napraforgómag.....	15
Az olajmagok és származékaik jegyzése.....	17
Termelői és kikötői árak.....	20
Olajmagpiaci információk.....	22
Bioüzemanyag melléklet.....	24

Összefoglaló

A Nemzetközi Gabonatanács elemzői a búza globális termőterületének növekedésére számítanak a 2019/2020. gazdasági évben.

Magyarországon a 898 ezer hektárra előirányzott terület 55 százalékáról takarították be a kukoricát a gazdák október 2-ig (Agrárminisztérium).

Kína szójabab-behozatala 6 millió tonnával 88,5 millió tonnára csökkenhet a 2018/2019. gazdasági évben az előzőhöz képest. A kiesést az ázsiai ország más alapanyagok importjának növelésével igyekezik kompenzálni, így több repcemag és canola, olajmagdara és pálmaolaj érkezik a folyó szezonban a külföldről.

Kanadában 21 millió tonna canolatermést jeleznek az *Oil World* szakértői, ami épphogy elmaradna a mindenkorinál (21,3 millió tonna, 2017).

Az *Oil World* prognózisa szerint a napraforgómag globális termelése rekordszintűre, 51,3 millió tonnára nő a 2018/2019. gazdasági évben, jöhetnek ez a volumen csak a tartalékokkal együtt képes fedezni az előre jelzett felhasználást (sajtolás és egyéb célú, 51,4 millió tonna), így a zárókészlet 3,5 millió tonnára apadhat 2019 augusztusában.

Az *F.O. Licht* szakértői 12,1 millió tonna biodízel termelését (zsírsav-metil-észter és hidrogénezett növényi olaj együtt) valószínűsítik az Európai Unióban 2018-ban.

Gabonapiaci jelentés

Búza

A mértékadó piacelemző vállalatok a 2017/2018. gazdasági évinél 3-5 százalékkal kevesebb, 695-733 millió tonna globális búzatermést jeleznek a 2018/2019. szezonra, aminek jelentős része már a tárolókban van. Ez a volumen 2-4 százalékkal múlna alul a várható felhasználást, így a készletek 5-13 százalékkal apadhatnak.

Eközben az északi féltekén már kezdetét vette a 2019/2020. gazdasági év termését adó őszi búza vetése. A Nemzetközi Gabonatanács (*IGC*) elemzői a búza globális termőterületének növekedésére számítanak. Az Európai Unióban az egy évvel korábbinál magasabb árak ösztönözhetik az őszi búza vetését. Ugyanakkor az őszi káposztarepce vetésének idején uralkodó szárazság miatt akadozott a munka, a hírek szerint az uniós termelők nem tudták tartani magukat az eredeti tervhez, így egyes területeken repce helyett búzavetőmag kerülhet a földbe. Noha már javában zajlik a vetés, az egyes tagországok idején vetésterületéről még október elején is hiányosak a hivatalos információk. Az mindenesetre ismert, hogy Magyarországon az Agrárminisztérium (AM) október 2-i tájékoztatása szerint a 969 ezer hektárra előirányzott termőterület 8 százalékán került a földbe a vetőmag.

Az USA-ban az elmúlt néhány év átlagánál kisebb búzatermő területet (őszi, tavaszi, durum) vetítenek előre az elemzők. Az USA agrárminisztériumának (*USDA*) tájékoztatása alapján a tavalyinál jobb ütemben halad az őszi búza vetése, a 2018. szeptember 30-i állapot szerint az előirányzott terület 43 százalékán vetették el a búzát.

Oroszországban a tervezett terület 81 százalékán, azaz 13,9 millió hektáron végeztek az őszi vetéssel a

gazdák október 2-ig. Ukrajnában az őszi gabonaféléket 4,3 millió hektáron (a tervezett terület 59 százaléka) vetették el a gazdák ezalatt (*APK-Inform*).

Kukorica

A 2017/2018. gazdasági évinél 3-4 százalékkal több, 1031-1074 millió tonna kukoricatermésre számítanak világszinten a mértékadó piacelemző vállalatok szakértői a 2018/2019. évi szezonban. Amennyiben a termelést felülmúló, 1053-1113 millió tonna felhasználására vonatkozó előrejelzések beigazolódnak, a tartalékok tovább apadhatnak.

Az északi féltekén a búza vetésével párhuzamosan a kukorica betakarítása is elkezdődött. Az USA-ban a 33,1 millió hektárra előirányzott terület 26 százalékáról tárolták be a termést 2018. szeptember 30-ig (*USDA*). Itt az előző évihez hasonló, 371 millió tonna kibocsátást jeleznek az *USDA* szakértői. Az *APK-Inform* tanácsadó ügynökség tájékoztatása szerint Oroszországban a 12 millió tonnára várt termésből (–9 százalék) 3,5 millió tonnát takarítottak be a gazdák a termőterület 38 százalékáról október 2-ig. Ukrajnában a termőterület 25 százalékáról 6,8 millió tonna kukorica került a tárolókba, az összes termést 31 millió tonnára prognosztizálják (+27 százalék). Az Európai Unióban épphogy elindult a munka, és 58 millió tonna (–1,5 százalék) lehet az idején kibocsátás a *Tallage* francia piacelemző szerint. Magyarországon a 898 ezer hektárra előirányzott terület 55 százalékáról takarították be a termést a gazdák október 2-ig (AM).

1. táblázat: A gabonafélék termelői ára Magyarországon

	2018. 38. hét	2018. 38. hét/2018. 37. hét (százalék)	2018. 38. hét/2017. 38. hét (százalék)
Étkezési búza	55 409	107	124
Takarmánybúza	51 481	98	114
Takarmánykukorica	45 132	101	106
Takarmányárpa	46 705	94	123

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken

	Szállítási határidő	Mértékegység	2018. 09. 26.	2018. 09. 27.	2018. 09. 28.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Malmi búza	HUF/tonna	–	–	–
	Takarmánybúza	HUF/tonna	–	–	–
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Búza	EUR/tonna	201	201	202
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Búza	USD/tonna	190	189	187

Megjegyzés: A malmi búzát 2017. május 2., a takarmánybúzát 2016. szeptember 1-től nem jegyzik a BÉT-en.

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

3. táblázat: A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken

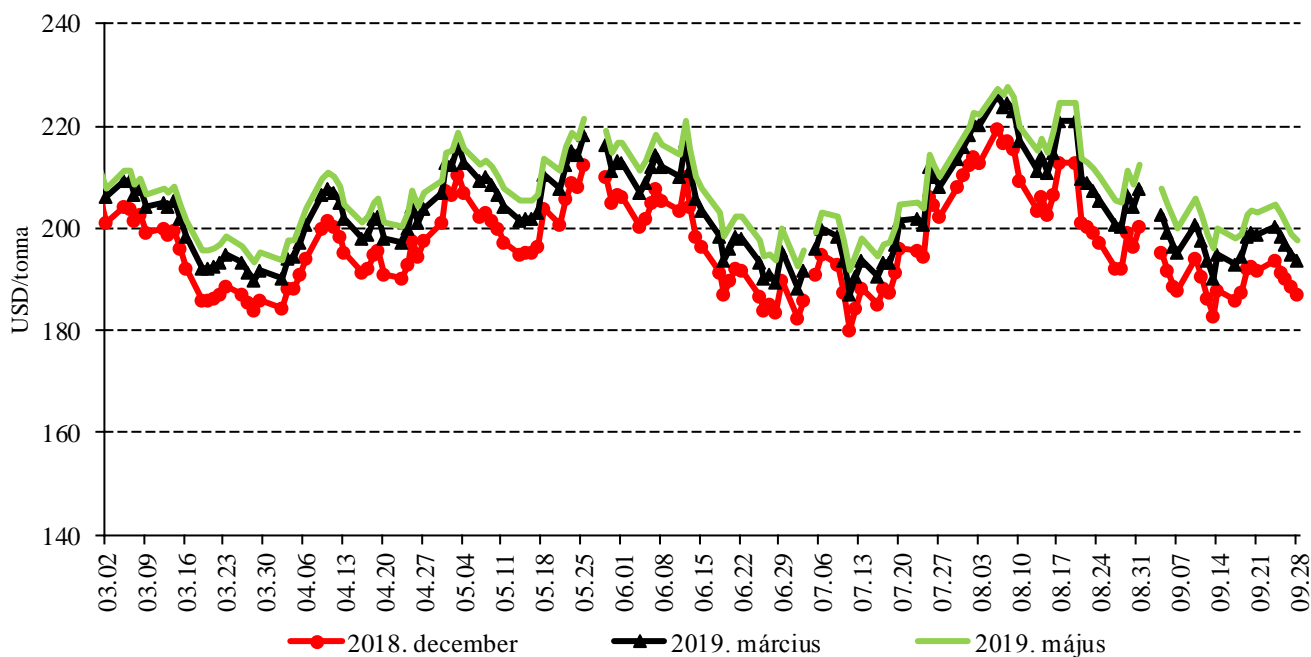
	Szállítási határidő	Mértékegység	2018. 09. 26.	2018. 09. 27.	2018. 09. 28.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	–	HUF/tonna	–	–	–
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	2018. november	EUR/tonna	177	176	175
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	2018. december	USD/tonna	143	144	140

Megjegyzés: A takarmánykukoricát 2018. szeptember 3. óta nem jegyzik a BÉT-en.

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

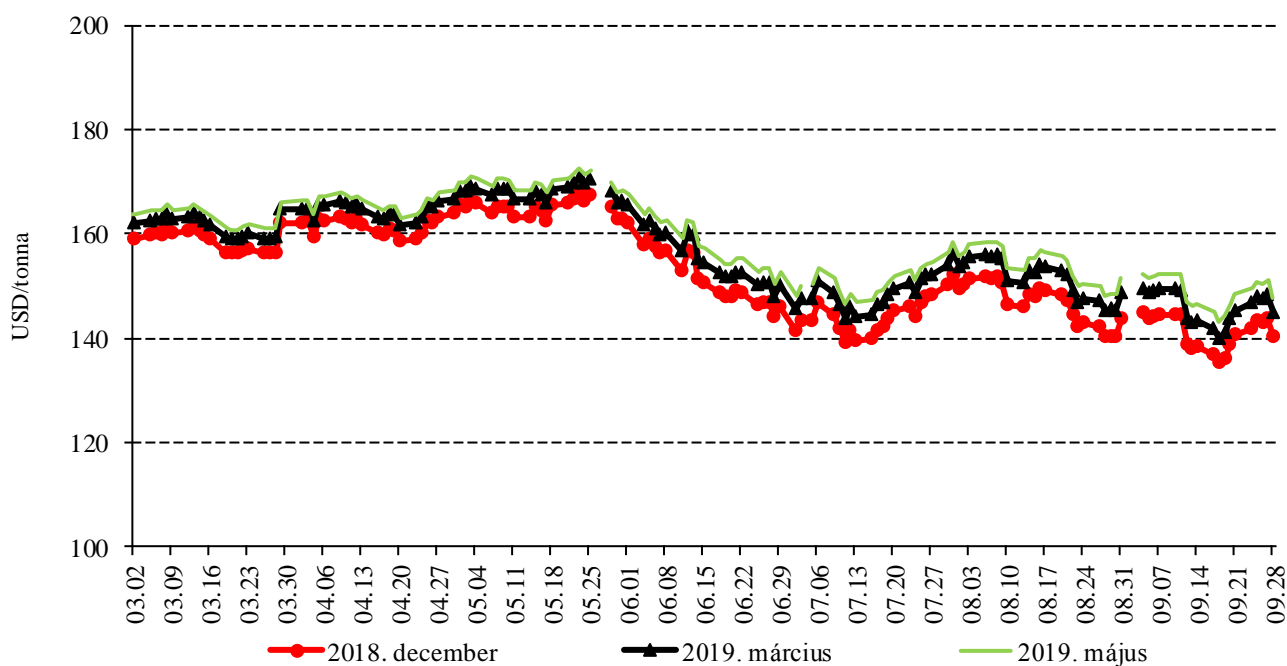
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2017–2018)

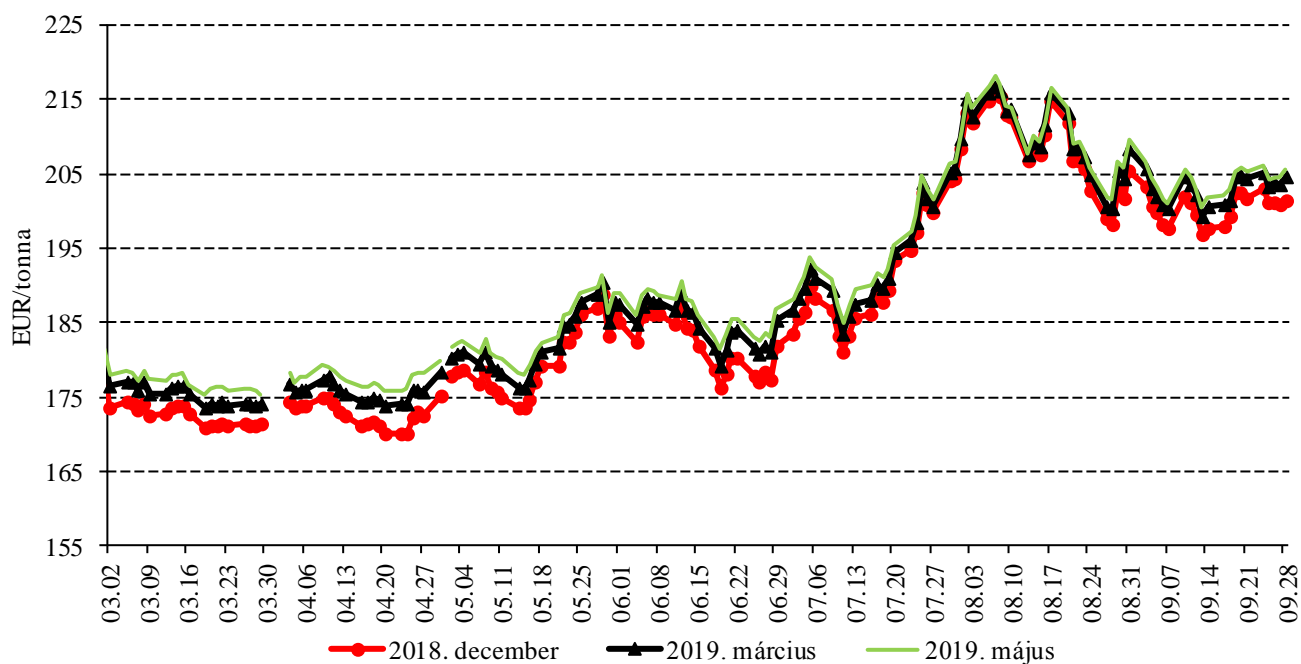
Forrás: CME Group

2. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2017–2018)

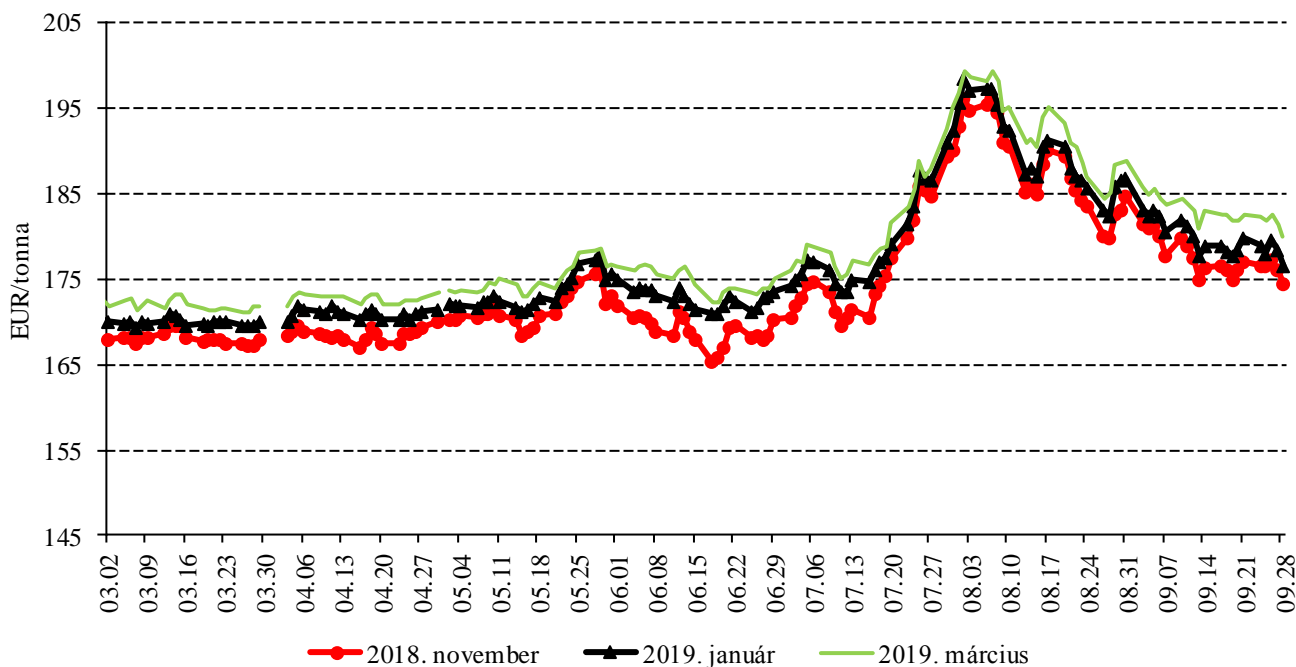
Forrás: CME Group

3. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2017–2018)

Forrás: Euronext

4. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2017–2018)

Forrás: Euronext

4. táblázat: **A búza és a kukorica nemzetközi tőzsdei jegyzése (2018. szeptember 28.)**

Szállítási határidő	Euronext/MATIF, Párizs		Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)	
	EUR/tonna	HUF/tonna		USD/tonna	HUF/tonna
BÚZA					
2018. december	202	65 242	2018. december	187	52 136
2019. március	205	66 213	2019. március	194	53 999
2019. május	206	66 537	2019. május	198	55 125
2019. szeptember	188	60 871	2019. július	199	55 373
2019. december	189	61 275	2019. szeptember	203	56 499
2020. március	191	61 761	2019. december	208	58 116
KUKORICA					
2018. november	175	56 500	2018. december	140	39 091
2019. január	177	57 147	2019. március	145	40 384
2019. március	180	58 280	2019. május	148	41 220
2019. június	184	59 656	2019. július	150	41 834
2019. augusztus	190	61 437	2019. szeptember	152	42 252
2019. november	176	56 904	2019. december	154	42 932

Forrás: Euronext, CME Group

5. táblázat: **A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása**

	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2018. 09. 21. (százalék)	2018. 09. 28. (százalék)
Búza	2018. december	187,03	24,2	20,6
Kukorica	2018. december	140,23	18,1	16,3
Szójabab	2018. november	310,63	17,4	16,1
Szójadara	2018. október	336,55	19,7	18,4

^{a)} Belső volatilitás (implied volatility): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalékos eltérés várható.)

Forrás: Barchart

6. táblázat: **A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (2018. szeptember 25.)**

	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	47 624	157 562	88 754	4 378	27 605	89 837	89 610	64 781	67 512	31 179	39 517
Kukorica	506 125	703 372	224 370	26 729	62 207	247 611	372 466	177 615	216 468	82 116	112 737
Szójabab	305 097	328 643	128 076	21 664	37 368	89 562	149 688	104 104	72 039	66 774	70 476
Szójadara	144 385	290 871	79 547	3 131	31 114	65 525	44 426	54 914	45 816	5 913	45 170

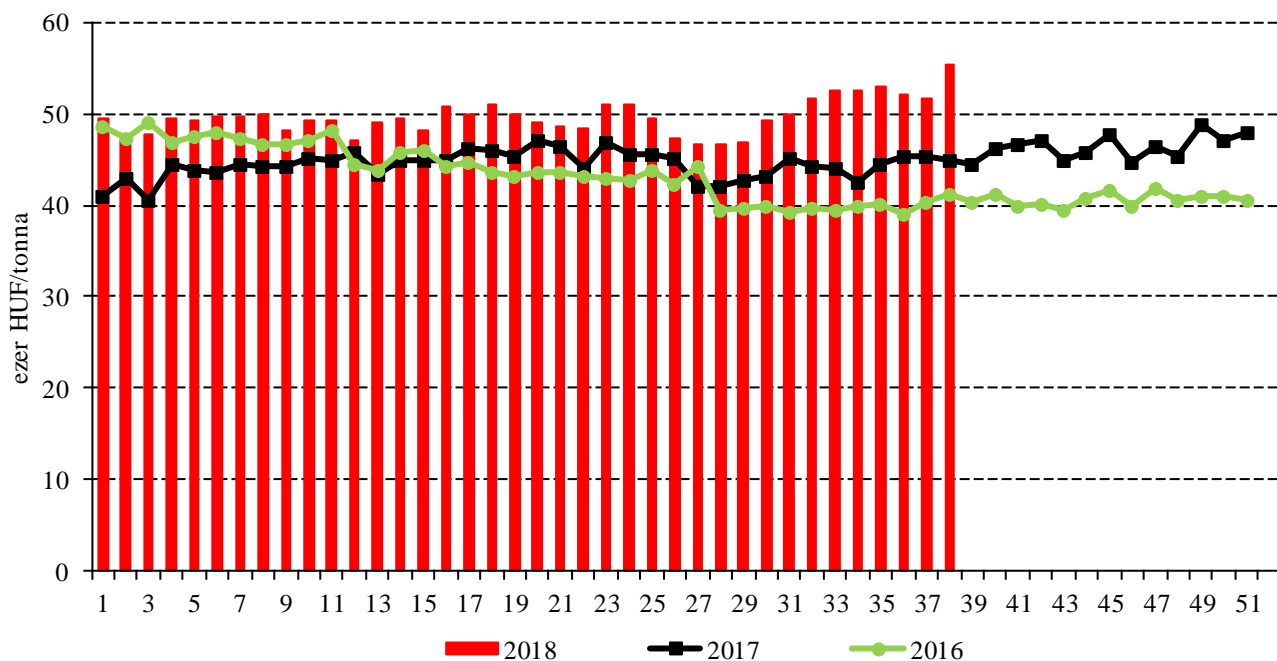
^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

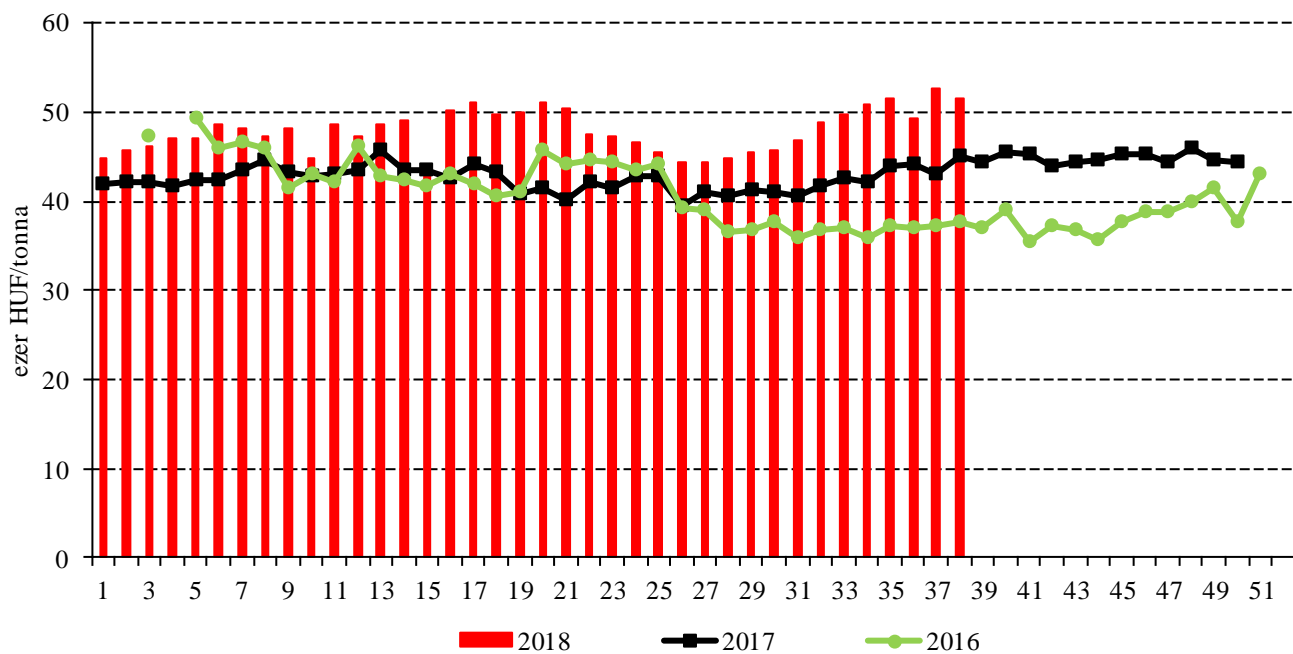
Termelői és kikötői árak

5. ábra: Az étkezési búza heti termelői ára Magyarországon (2016–2018)

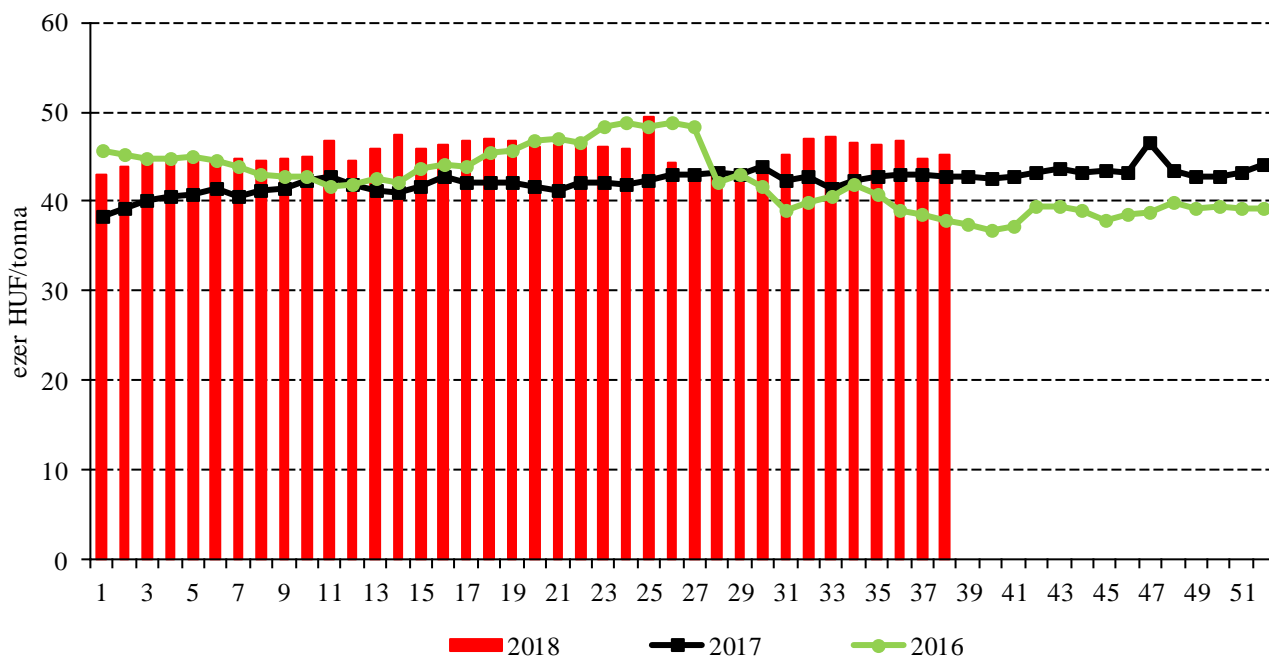
Forrás: AKI PÁIR

6. ábra: A takarmánybúza heti termelői ára Magyarországon (2016–2018)

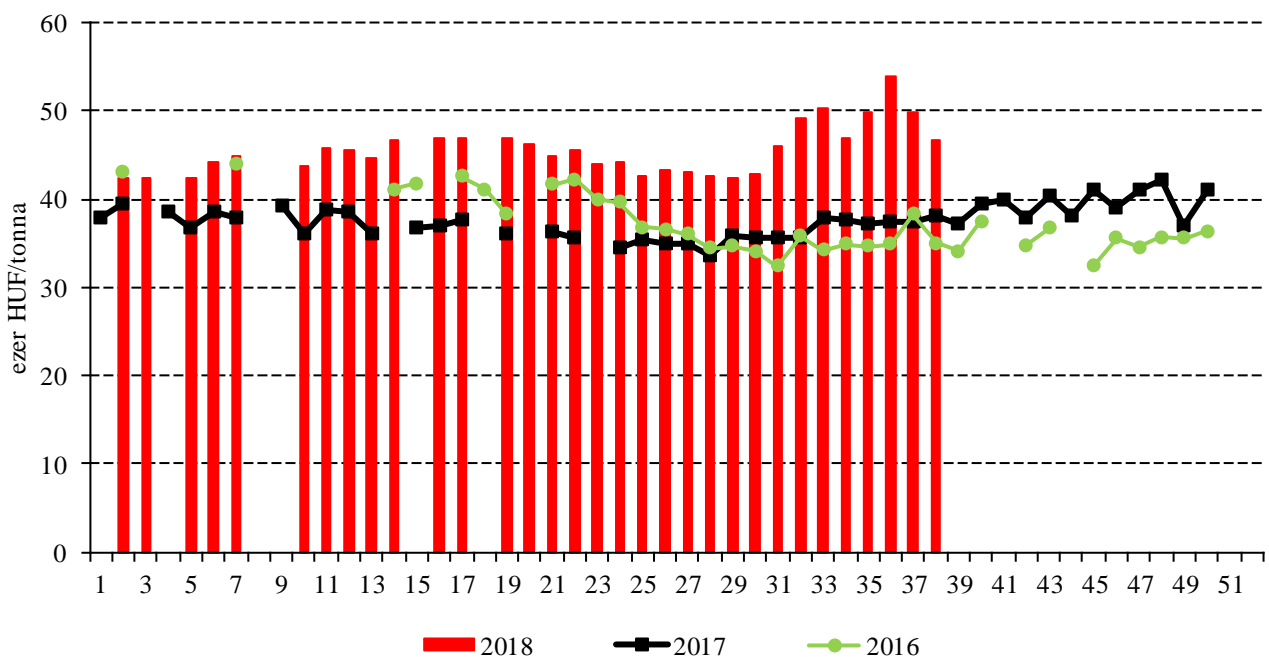
Forrás: AKI PÁIR

7. ábra: A takarmánykukorica heti termelői ára Magyarországon (2016–2018)

Forrás: AKI PÁIR

8. ábra: A takarmányárpa heti termelői ára Magyarországon (2016–2018)

Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat: **A gabonafélék nemzetközi és európai kikötői ára**

	Mértékegység	2018. 09. 08.	2018. 09. 15.	2018. 09. 22.	2018. 09. 29.	
BÚZA	USA, FOB HRW	USD/tonna	242	243	243	234
	Franciaország, FOB Rouen (superior)	USD/tonna	231	234	241	236
	Oroszország, 12,5% FOB	USD/tonna	219	218	219	220
	Ukrajna, 11,5% FOB	USD/tonna	208	207	209	211
	Románia, FOB Constanța	EUR/tonna	174	192	194	n. a.
KUKORICA	USA, FOB NOLA	USD/tonna	163	157	158	158
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	181	178	168	169
	Románia, FOB Constanța	EUR/tonna	n. a.	n. a.	158	n. a.
	Hollandia, CIF Rotterdam	EUR/tonna	184	180	177	175
ÁRPA	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	232	236	244	237
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	225	231	230	230
	Románia, FOB Constanța	EUR/tonna	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.

Megjegyzés: FOB – Free on Board (kölségmentesen a hajó fedélzetére), CIF – Cost, Insurance and Freight (kölség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: Hammersmith, Európai Bizottság, IGC

8. táblázat: **A gabonafélék európai termelői ára**

		2018. 35. hét	2018. 36. hét	2018. 37. hét	2018. 38. hét
MALMI BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	184	184	174	169
	Németország, DEPSILO Hamburg	205	206	203	206
	Franciaország, DELPORT Rouen	199	201	201	n. a.
	Románia, DEPSILO Banat	165	139	156	161
TAKARMÁNY-BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	161	161	159	148
	Németország, DEPSILO Hamburg	206	206	203	206
	Franciaország, DEPSILO Eure-et-Loire	196	186	n. a.	n. a.
	Románia, DEPSILO Oltenia	157	155	155	157
	Egyesült Királyság, FGATE	190	192	189	188
KUKORICA	Bulgária, DEPPROD Plevén	n. a.	n. a.	n. a.	141
	Németország, DEPSILO Hamburg	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Franciaország, DELPORT Bordeaux	n. a.	185	177	n. a.
	Románia, DEPSILO Oltenia	132	134	129	131
TAKARMÁNY-ÁRPA	Bulgária, DEPPROD Burgas	153	153	153	153
	Németország, DEPSILO Hamburg	203	205	203	206
	Franciaország, DELPORT Rouen	200	202	201	n. a.
	Románia, DEPSILO Muntenia	166	173	189	178
	Egyesült Királyság, FGATE	186	186	184	183

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszköze pakolva, DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszköze pakolva, DELPORT – a kikötőbe szállítva, FGATE – termelői ár; n. a. – nincs adat.

Forrás: Európai Bizottság

Gabonapiaci információk

9. táblázat: A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

	Kiszerezés	Mértékegység	2017. 38. hét	2018. 37. hét	2018. 38. hét	2018. 38. hét/ 2017. 38. hét (százalék)	2018. 38. hét/ 2018. 37. hét (százalék)	
Finomliszt BL 55	ömlesztett	tonna	1 218	1 657	2 001	164	121	
		HUF/kg	71	76	76	107	100	
	zsákos	tonna	1 888	2 728	2 778	147	102	
		HUF/kg	72	78	79	110	101	
	zacskós	tonna	409	1 237	995	243	80	
		HUF/kg	84	84	88	104	104	
Rétesliszt BFF 55	ömlesztett	tonna	...	...	...	...	...	
		HUF/kg	...	...	...	...	...	
	zsákos	tonna	16	14	20	125	136	
		HUF/kg	85	94	94	111	100	
	zacskós	tonna	27	76	54	199	71	
		HUF/kg	93	93	97	104	104	
Fehér kenyér- liszt BL 80	ömlesztett	tonna	683	1 408	1 196	175	85	
		HUF/kg	67	71	72	108	102	
	zsákos	tonna	547	983	860	157	87	
		HUF/kg	69	76	77	113	102	
	Tésztaipari liszt TL 50	ömlesztett	tonna	329	599	362	110	60
			HUF/kg	75	77	78	104	102
zsákos		tonna	77	83	36	47	43	
		HUF/kg	78	87	87	111	100	
Étkezési búza- dara AD	zacskós	tonna	29	105	81	283	77	
		HUF/kg	94	93	93	98	100	

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

10. táblázat: Az ipari keveréktakarmányok feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

	Mértékegység	2017. augusztus	2018. július	2018. augusztus	2018. augusztus/ 2017. augusztus (százalék)	2018. augusztus/ 2018. július (százalék)
Brojlertáp	tonna	11 618	9 058	8 786	76	97
	HUF/tonna	86 272	91 257	94 138	109	103
Hízósertéstáp	tonna	13 173	7 997	8 472	64	106
	HUF/tonna	70 826	75 269	76 356	108	101

Forrás: AKI PÁIR

11. táblázat: A gabonafélék külkereskedelme Magyarországon

		ezer tonna		
		2017. január–július	2018. január–július	Változás (százalék)
Export	10019900 Búza, nem vető	1 689,34	846,31	50,1
	10039000 Árpa, nem vető	460,29	242,56	52,7
	10059000 Kukorica, nem vető	2 498,59	1 474,42	59,0
Import	10019900 Búza, nem vető	85,58	76,60	89,5
	10039000 Árpa, nem vető	15,20	8,12	53,4
	10059000 Kukorica, nem vető	46,56	48,77	104,8

Forrás: KSH

12. táblázat: Az Európai Unió aktuális export-import engedélyei

		ezer tonna		
		2017. július 1.– 2017. október 1.	2018. július 1.– 2018. szeptember 30.	Változás (százalék)
Export	Búza (durum és liszt nélkül)	5 770	3 947	68,4
	Árpa	1 500	1 376	91,7
	Kukorica	226	159	70,4
Import	Búza (durum és liszt nélkül)	758	939	123,9
	Árpa	282	63	22,3
	Kukorica	3 590	3 862	107,6

Forrás: Európai Bizottság

13. táblázat: A világ búza- és kukoricamérlege

						millió tonna	
		USDA		IGC		Tallage	
		2017/2018 ^{a)}	2018/2019 ^{b)}	2017/2018 ^{a)}	2018/2019 ^{b)}	2017/2018 ^{a)}	2018/2019 ^{b)}
BÚZA							
Termelés		758	733	758	717	732	695
Felhasználás		741	746	735	734	733	724
Export		183	182	176	173	178	175
Import		183	182	176	173	178	175
Zárókészlet		274	261	267	250	226	197
KUKORICA							
Termelés		1 034	1 069	1 047	1 074	994	1 031
Felhasználás		1 067	1 106	1 078	1 113	1 026	1 053
Export		150	158	152	157	154	165
Import		150	158	152	157	154	165
Zárókészlet		194	157	300	261	277	255

a) Előzetes adat. b) Előrejelzés.

Forrás: USDA, IGC, Tallage

Olajnövény-piaci jelentés

Szójabab

Az USA és Kína közötti kereskedelmi háború az olajmagok és termékeinek világgpiaci forgalma mellett azok feldolgozására, fogyasztására és árára is hatással van. Az *Oil World* tájékoztatása szerint Kína az USA-ból származó szójababra 2018 júliusa óta kivetett 25 százalékos importvám miatt más szójababexportőr országok kínálatából igyekszik fedezni igényét. Tekintettel arra, hogy Kína az intézkedés óta az USA-tól korlátozott volumenben vásárol szójababot, a termény ára jelentős nyomás alá került az észak-amerikai országban.

Az elmúlt hónapokban Kína az észak-amerikai terményt elsősorban brazíliaival pótolta, azonban itt a készletek kimerülőben vannak, így a kínai importőrök Argentína felé fordultak. Az elemzők szerint Argentína 1,8 millió tonna szójababot szállíthat a távol-keleti országba 2018. szeptember és 2019. február között, ami a dél-amerikai ország erre az időszakra előre vetített exportjának 95 százaléka. Az élénk kivitel miatt az argentin feldolgozók kénytelenek szükségletük egy részét importszójababból fedezni, amit jórészt az USA-ból szereznek be: ebben az időszakban összesen 1,6 millió tonna észak-amerikai babot dolgozhatnak fel az olajütők. Hasonlóak a várakozások Brazíliával kapcsolatban is, ahol az újtermés betakarításáig várhatóan az USA-ból szerzik be a feldolgozandó alapanyagot.

Kína behozatala 6 millió tonnával 88,5 millió tonnára csökkenhet a 2018/2019. gazdasági évben az előzőhöz képest. A kieső mennyiséget az ázsiai ország más alapanyagok importjának növelésével igyekszik kompenzálni, így több repcemag és canola, olajmagdara és pálmaolaj érkezhethet a folyó szezonban a külpiacokról.

A 2018/2019. gazdasági év vonatkozásában továbbra is a déli félteke termelése jelenti a legnagyobb bizonytalanságot, tekintettel arra, hogy ott most vetik a szóját. Brazíliában 122 millió tonna rekordtermésre, Argentínában az idei gyenge eredmény után ismét 52 millió tonnára számítanak az elemzők. A dél-amerikai exportornél 2018. szeptember 4-től új vámtarifa szabályozás lépett életbe, amelynek értelmében a szó-

jababra és termékeire alkalmazott állandó vám 18 százalékra mérséklődik. Ezzel egy időben – a nehéz pénzügyi helyzetre hivatkozva – az argentin kormányzat kb. 10 százalékos új változó exportvámot vezetett be, amely az állandón felül fizetendő. Ennek lényege, hogy egyes alapanyagok (szójabab és termékei, kukorica, búza) és feldolgozott termékek exportértékesítése esetén minden USA-dollár után 4 pezó fizetendő (1 USA-dollár ~ 40 pezó, kb. 10 százalék teher), és a pezó jelentékeny felértékelődése esetén sem haladja meg a 12 százalékot. Ezzel a kukorica szójababhoz és termékeihez viszonyított árelőnye csökkent, ami a termelőket inkább a szója termesztésére ösztönözheti a kukorica rovására.

Repcemag

Az *Oil World* elemzői az egy hónappal korábbihoz képest kissé lefelé korrigálták a világ repcemag- és canolatermelésére vonatkozó előrejelzésüket: a 2018/2019. gazdasági évben mindössze 64,2 millió tonnát prognosztizálnak, ami 2,2 millió tonnával múlja alul az egy évvel korábbi volument.

Az Európai Unióban a főbb termelő tagországokat sújtó tartós szárazság és hőség eredményeként 19,5 millió tonnára, hétéves mélypontra süllyedt a repcemag ideai termése. Ausztrália canolatermés-kilátása szintén a szokatlanul száraz időjárás miatt romlott, alig 2,8 millió tonna várható, ami nyolcéves negatív rekord, és jelentősen korlátozhatja az ország kivitelét. Kanadában 21 millió tonna canolatermést jeleznek az *Oil World* szakértői, ami épphogy elmaradna a mindenkori rekordtól (21,3 millió tonna, 2017). A tartalékokkal együtt rekordszintűre duzzadó kanadai kínálat (23,4 millió tonna) iránt élénk a belpiaci feldolgozók és a kereskedelmi partnerek, elsősorban Kína érdeklődése. A szójababnál leirtakból eredően a repcemag/canola és termékei keresettek a világgpiacon, ami az észak-amerikai ország kivitelét és feldolgozását is soha nem látott szintre emeli: a 2018/2019. gazdasági évben 11,5 millió tonna canola kivitele és 9,4 millió tonna sajtólása várható. A bőséges kínálat eredményeként az interkontinentális árutözsdén (*ICE/Winnipeg*) 375-380 dollár (*USD*)/tonnáig süllyedt a termény legközelebbi lejáratra szóló jegyzése szeptemberben, el-

lentétben a repcemag párizsi (*Euronext/MATIF*) jegyzésével, amely a rendkívül szűk kínálat miatt 375 euró/tonna körüli szintre emelkedett.

Napraforgómag

Az *Oil World* prognózisa szerint a napraforgómag globális termelése rekordszintűre, 51,3 millió tonnára nő a 2018/2019. gazdasági évben, jöllehet ez a volumen csak a tartalékokkal együtt képes fedezni az előre jelzett felhasználást (sajtolás és egyéb célú, 51,4 millió tonna), így a zárókészlet 3,5 millió tonnára apadhat 2019 augusztusában.

A fekete-tengeri országok közül Ukrajnában összesen 15 millió tonna napraforgómagot takaríthatnak be a termelők az idén, 10 százalékkal többet, mint egy évvel korábban. Ezzel egy időben Oroszországban 11,5 millió tonnára (+4 százalék) nőhet a termés.

Az Európai Unióban 9,5 millió tonna napraforgómag teremhet az idén, ami 3 százalékos csökkenést je-

lentene a 2017. évihez képest a *Tallage* szerint. A legnagyobb kibocsátást, 2,5 millió tonnát (+5 százalék) Romániában várják a szakértők. Bulgáriában 2,1 millió tonna (2017: 2,1 millió tonna) termésre van kilátás, miközben Magyarországon az Agrárminisztérium 1,8 millió tonna termést (-10 százalék) jelez. Az unió negyedik legnagyobb napraforgómag-termelőjénél, Franciaországban a terület és a hozam csökkenése egyaránt hozzájárul a termés várhatóan 23 százalékos eséséhez, 1,2 millió tonna termésre van kilátás.

A *Tallage* tájékoztatása szerint a napraforgómag ára a rekordtermésről szóló előrejelzések hatására tovább ereszkedett 2018. augusztus 30. és szeptember 20. között. A termés ukrainai kikötői ára (*FOB*) 345 dollár/tonnára csökkent (-25 dollár), és a belpiaci ára 2,5 dollárral 374 dollár/tonnára mérséklődött. Amszterdamban (*CIF*) 12 dollárral 378 dollár/tonnára gyengült a termés ára a megfigyelt periódusban. A franciaországi Bordeaux-ban 307,5 dollár/tonna volt az olajmag ára 2018. szeptember 20-án, 15 dollárral elmaradva az augusztus végétől.

14. táblázat: A napraforgómag és a repcemag heti termelői ára Magyarországon

	HUF/tonna		
	2018. 38. hét	2018. 38. hét/2018. 37. hét (százalék)	2018. 38. hét/2017. 38. hét (százalék)
Napraforgómag	92 935	102	97
Repcemag	108 782	100	98

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: AKI PÁIR

15. táblázat: Az olajmagok legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken

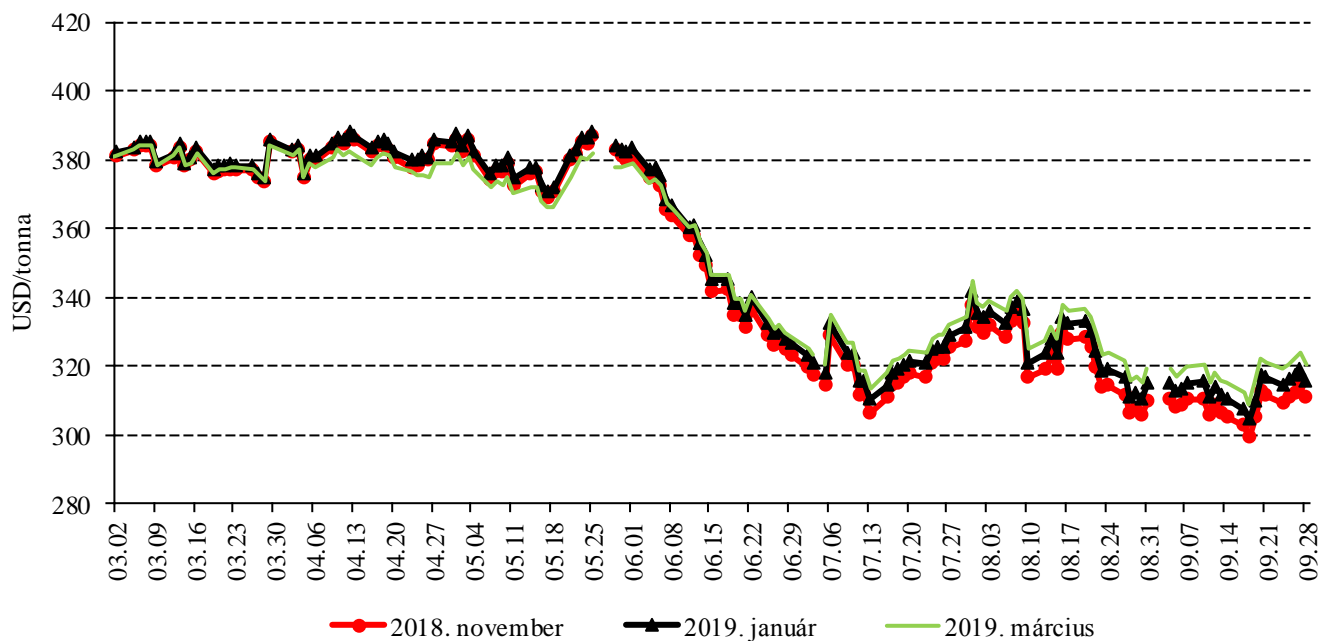
		Szállítási határidő	Mértékegység	2018. 09. 26.	2018. 09. 27.	2018. 09. 28.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Napraforgómag	–	HUF/tonna	–	–	–
	Repcemag	–	HUF/tonna	–	–	–
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Repcemag	2018. november	EUR/tonna	371	372	373
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Szójabab	2018. november	USD/tonna	312	314	311

Megjegyzés: A napraforgómagot 2017. október 2., a repcemagot 2017. szeptember 1. óta nem jegyzik a BÉT-en.
Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

Az olajmagok és származékaik jegyzése

9. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2017–2018)

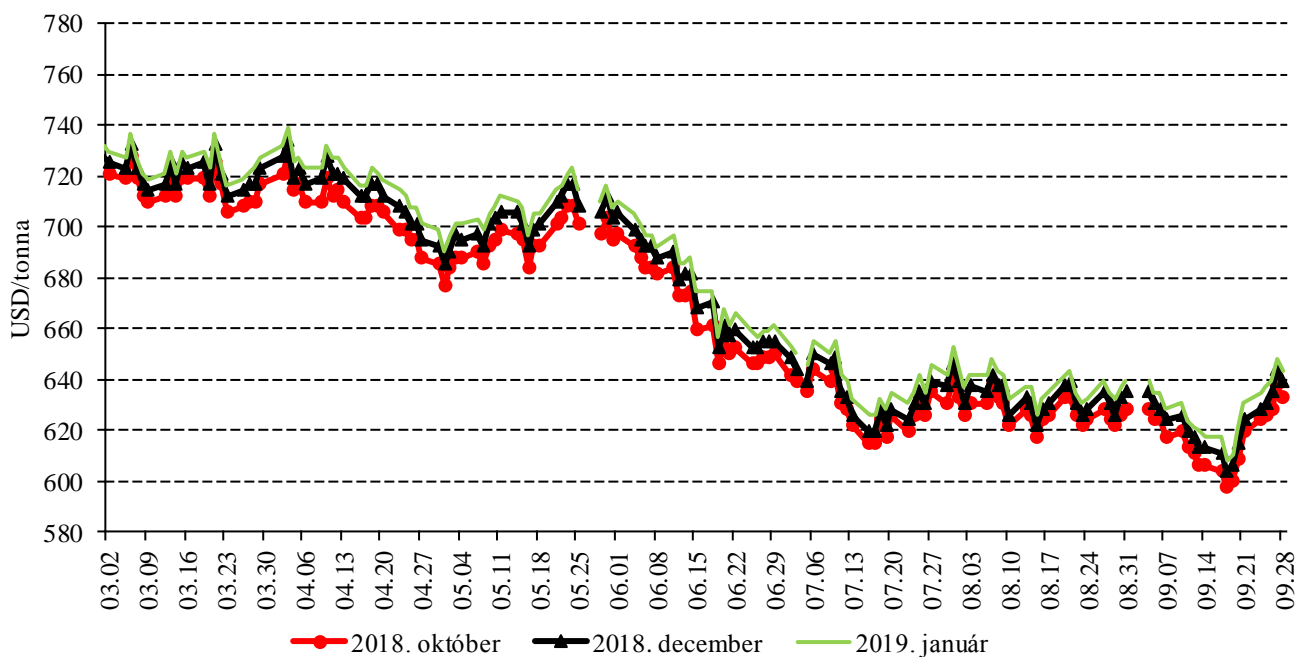
Forrás: CME Group

10. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2017–2018)

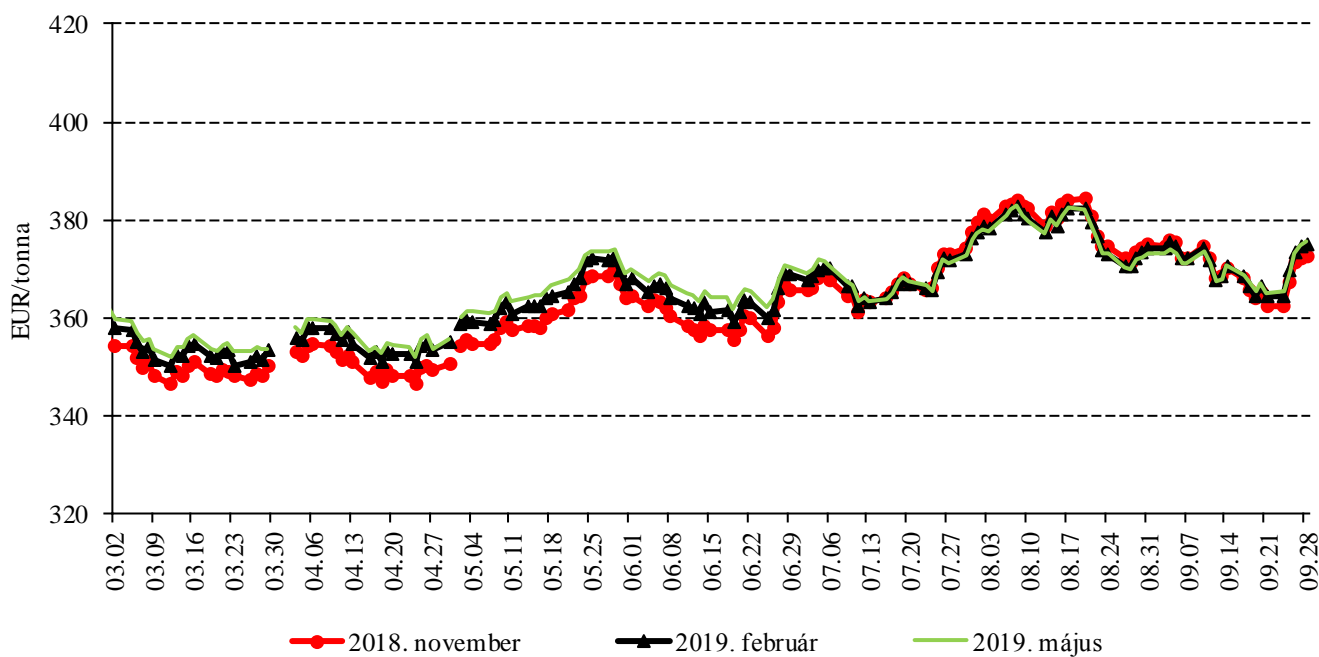
Forrás: CME Group

11. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2017–2018)

Forrás: CME Group

12. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2017–2018)

Forrás: Euronext

16. táblázat: **Az olajmagok és származékaik jegyzése a párizsi és a chicagói árutőzsdén (2018. szeptember 28.)**

Euronext/MATIF, Párizs			
	Szállítási határidő	EUR/tonna	HUF/tonna
REPCEMAG	2018. november	373	120 608
	2019. február	375	121 418
	2019. május	376	121 660
	2019. augusztus	368	118 989
	2019. november	371	120 122
	2020. február	374	121 094
CME/CBOT, Chicago			
	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
SZÓJABAB	2018. november	311	86 591
	2019. január	316	88 027
	2019. március	321	89 379
	2019. május	325	90 709
	2019. július	329	91 773
	2019. augusztus	331	92 225
SZÓJADARA	2018. október	337	93 817
	2018. december	341	94 923
	2019. január	341	95 046
	2019. március	340	94 801
	2019. május	338	94 277
	2019. július	340	94 709

Forrás: Euronext, CME Group

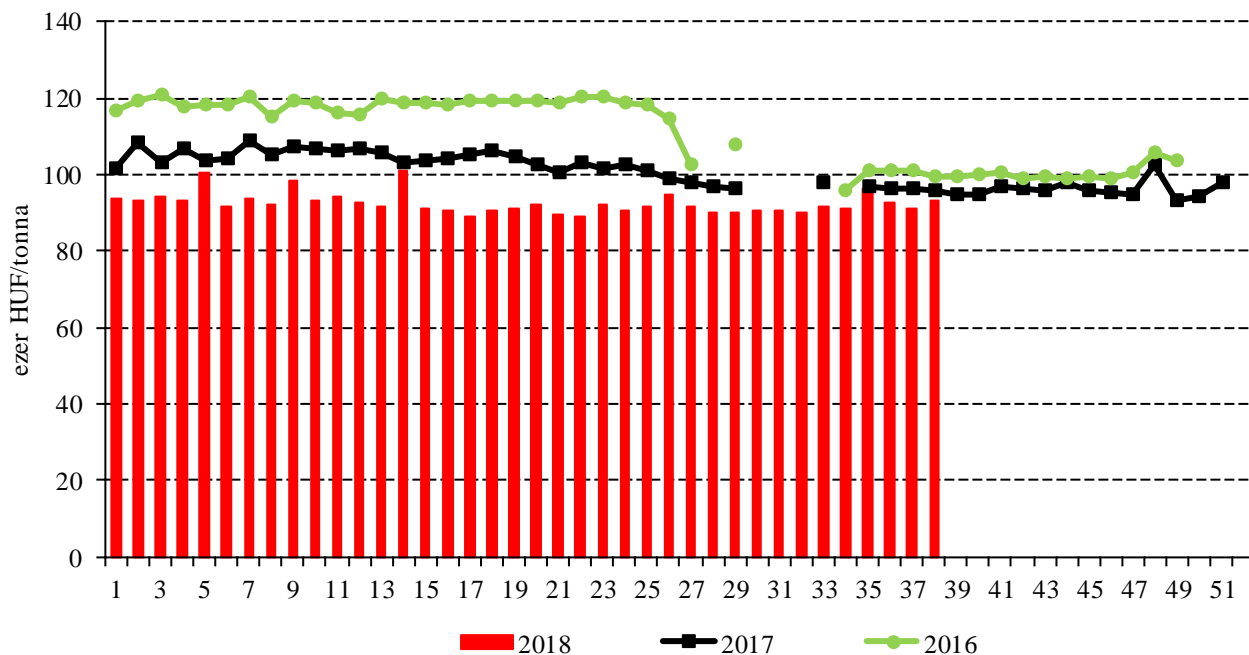
17. táblázat: **A növényolajok és származékaik jegyzése Olaszországban és Ausztriában (2018. szeptember 25.)**

Termék	Ország	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)	Olaszország	628	203 185
Napraforgóolaj (finomított)		818	264 707
Szójaolaj (nyers)		638	206 423
Szójaolaj (finomított)		698	225 851
Napraforgódara	Ausztria	240	77 712
Repcedara		250	80 950

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BLPW

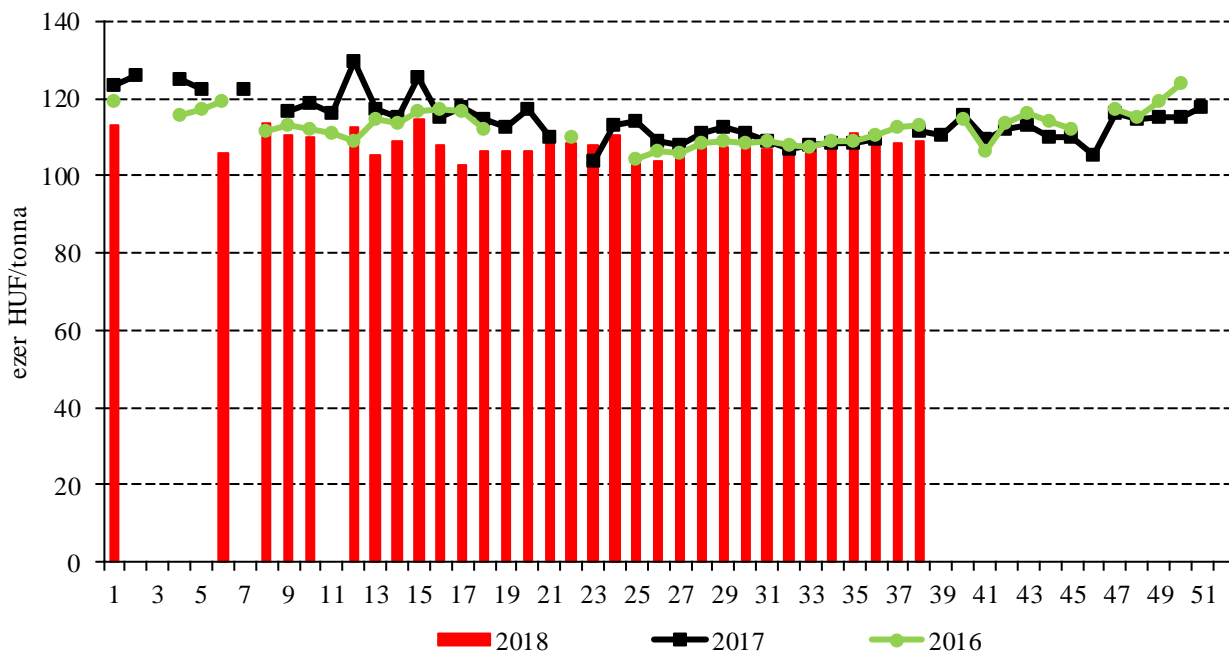
Termelői és kikötői árak

13. ábra: A napraforgómag heti termelői ára Magyarországon (2016–2018)

Forrás: AKI PÁIR

14. ábra: A repcemag heti termelői ára Magyarországon (2016–2018)

Forrás: AKI PÁIR

18. táblázat: Az olajmagok és származékaik nemzetközi és európai kikötői ára

		USD/tonna				
		2018. 09. 08	2018. 09. 15.	2018. 09. 22	2018. 09. 29.	
SZÓJA	BAB	USA FOB NOLA	319	310	314	317
		Brazília FOB	375	371	401	400
		EU CIF, USA-ból	359	355	352	n. a.
		EU CIF Brazíliából	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
		Fekete-tenger FOB	357	362	364	358
		Argentína, Up River FOB	369	382	380	388
	DARA	EU CIF Rotterdam	376	385	374	n. a.
OLAJ	EU FOB	757	746	n. a.	n. a.	
REPCE		Franciaország FOB Rouen	429	423	420	432
		EU, 00 CIF Hamburg	435	428	429	n. a.
	MAG	Ausztrália FOB	442	434	440	440
		Kanada FOB	404	405	403	410
		Ukrajna FOB	434	432	428	429
	DARA	EU FOB Hamburg	285	277	273	n. a.
	OLAJ	EU FOB Hollandia	851	835	833	n. a.
NAPRAFORGÓ		EU CIF Amszterdam	380	380	378	n. a.
	MAG	EU FOB Bordeaux	376	373	366	368
		Ukrajna FOB	357	355	355	353
	DARA	Ukrajna DAF	240	230	230	n. a.
		Ukrajna FOB	225	225	220	220
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	732	713	700	n. a.
		Fekete-tenger FOB	705	700	690	n. a.
NYERS PÁLMAOLAJ	EU CIF	566	555	535	n. a.	

Megjegyzés: FOB – Free on Board (kölségmentesen a hajó fedélzetére – megjelölt elhajozási kikötő), DAF – Delivered at Frontier (határra szállítva); CIF – Cost, Insurance and Freight (kölség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: APK-Inform, Hammersmith, Oil World, Európai Bizottság, IGC

Olajmagpiaci információk

19. táblázat: A növényolajok és származékaik feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

Megnevezés	Mértékegység	2017. 38. hét	2018. 37. hét	2018. 38. hét	2018. 38. hét/ 2017. 38. hét	2018. 38. hét/ 2018. 37. hét
					(százalék)	(százalék)
Nyers napraforgóolaj	tonna	1 573	...	...	...	...
	HUF/tonna	204 416	...	...	...	...
Napraforgódara	tonna	4 925	5 773	9 420	191	163
	HUF/tonna	49 352	57 277	60 447	122	106
Nyers repceolaj	tonna	–	...	...	–	...
	HUF/tonna	–	...	...	–	...
Repcedara	tonna	...	2 307	2 277	...	99
	HUF/tonna	...	71 880	71 141	...	99

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

20. táblázat: A full-fat szója, a szójadara és a szójaolaj feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

	Mértékegység	2018. 37. hét	2018. 38. hét
Full-fat szója	tonna	183	216
	HUF/tonna	137 324	135 961
Szójadara	tonna	...	...
	HUF/tonna	...	...
Szójaolaj	tonna	...	...
	HUF/tonna	...	...

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: Full-fat szója: 33% fehérje, 12% olaj, max. 12% víz. Szójadara: Low-Pro, Mid-Pro, High-Pro összesítve. Az ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

21. táblázat: Az importból származó szójabab és szójadara behozatali ára Magyarországon

Mértékegység	2018. augusztus	
	Szállítás ideje: 2018. augusztus–2018. október	
Szójabab (GM-mentes)	tonna	–
	HUF/tonna	–
Szójadara (GM) ^{a)}	tonna	14 577
	HUF/tonna	108 488
Szójadara (GM-mentes)	tonna	...
	HUF/tonna	...

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

^{a)} Származási ország: Brazília/nem jelölt; paritás: FCA Koper.

Forrás: AKI PÁIR

22. táblázat: Az olajmagok és származékaik külkereskedelme Magyarországon

ezer tonna

		2017. január–július	2018. január–július	Változás (százalék)
Export	1205 Repcemag	391,15	367,11	93,9
	1206 Napraforgómag	185,85	331,54	178,4
	2304 Szójadara	85,04	80,70	94,9
Import	1205 Repcemag	42,51	45,35	106,7
	1206 Napraforgómag	38,31	68,03	177,6
	2304 Szójadara	262,11	261,50	99,8

Forrás: KSH

23. táblázat: A világ olajmagmérlege

millió tonna

	USDA		Oil World		Tallage	
	2017/2018 ^{a)}	2018/2019 ^{b)}	2017/2018 ^{a)}	2018/2019 ^{b)}	2017/2018 ^{a)}	2018/2019 ^{b)}
SZÓJABAB						
Termelés	337	369	339	369	338	367
Felhasználás	294	308	344	350	344	357
Export	154	157	154	156	156	155
Import	152	154	155	154	156	155
Zárókészlet	95	108	91	109	96	105
REPCEMAG						
Termelés	75	72	66	64	73	70
Felhasználás	72	72	64	66	70	72
Export	16	17	17	17	16	18
Import	15	17	16	17	16	18
Zárókészlet	7	6	8	7	8	6
NAPRAFORGÓMAG						
Termelés	47	50	50	51	49	49
Felhasználás	48	49	50	51	49	49
Export	3	2	3	3	3	3
Import	2	2	3	3	3	3
Zárókészlet	3	3	4	3	4	4

^{a)} Előzetes adat.^{b)} Előrejelzés.

n. a. – nincs adat.

Forrás: USDA, Oil World, Tallage

Bioüzemanyag melléklet

Az *F.O. Licht* szakértői 12,1 millió tonna biodízel termelését (zsírsav-metil-észter és hidrogénezett növényi olaj együtt) valószínűsítik az Európai Unióban 2018-ban (– 7 százalék), míg a felhasználás 14,3 millió tonna lehet (+8 százalék). Az unió biodízel-kivitele 900 ezer tonna lehet az idén (+50 százalék). 2018. január–május között 168 ezer tonna zsírsav-metil-észter távozott a közösségből (+38 százalék), elsősorban az USA (74,9 millió tonna), Svájc (41,6 millió tonna) és Norvégia (25 millió tonna) piacaira. Az elemzők szerint a tagországok biodízel-behozatala 2,5 millió tonnára nőhet (+110 százalék) 2018-ban. Az év első öt hónapjában 1,3 millió tonna importtermék érkezett a harmadik országokból, jórészt Argentínából (701,2 ezer tonna), Malajziából (261,4 ezer tonna) és Indonéziából (162,4 ezer tonna). A 2018. január–május között beszállított mennyiség 10 százalékkal haladta meg a 2017-ben importált mennyiséget (2017. január–december: 1,2 millió tonna).

Németországban a biodízel nagykereskedelmi ára 2018. július–augusztus között 3 százalékkal 1213 euró/m³-re emelkedett, majd 2018 szeptemberében 2 százalékkal 1184 euró/m³-re csökkent. Ez az ár szint az egy évvel korábbit 5 százalékkal múlta alul (*UFOP*).

Az *F.O. Licht* szakértői szerint az USA biodízel-termelése 7,3 millió tonna lehet 2018-ban (+10 százalék).

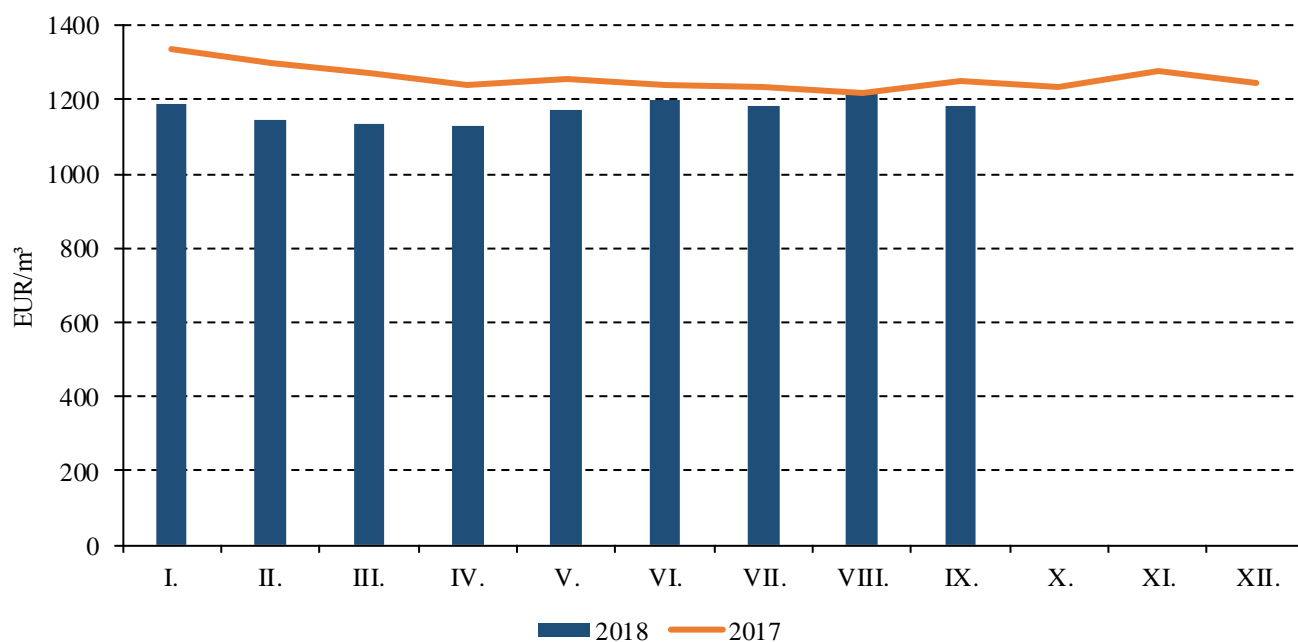
2018. január–június között az egy évvel korábbinál közel 19 százalékkal több, 2,8 millió tonna biodízelt (zsírsav-metil-észter) állítottak elő. Az Egyesült Államok biodízelexportja a 2017. évit 4 százalékkal múlhatja alul (300 ezer tonna) az idén, 2018. január–július között 225 ezer tonna került kivitelre. A behozatal 900 ezer tonnára csökkenhet az idén (2017: 2 millió tonna). Az év első hét hónapjában 271 ezer tonna zsírsav-metil-észter érkezett az Államokba. A 2018. évi felhasználás volumene az egy évvel korábbinál 7 százalékkal kevesebb, 7,9 millió tonna lehet, melyből az év első öt hónapjában 2,4 millió tonna zsírsav-metil-észter került feldolgozásra.

Brazília biodízel-termelése 4,1 millió tonnára emelkedhet 2018-ban (2017: 3,8 millió tonna), míg a felhasználás 25 százalékos növekedését prognosztizálják az *F.O. Licht* elemzői: 4,2 millió tonna várható a folyó szezonban. 2018. január–július között 2,6 millió tonna biodízelt (zsírsav-metil-észter) állítottak elő (+26 százalék), felhasználás az egy évvel korábbinál 1 százalékkal több, 1,9 millió tonna volt ezalatt. A termék behozatala és kivitele 1-1 ezer tonna lehet az idén.

A londoni árutőzsdén (*ICE*) az ásványolaj legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 1 százalékkal csökkent 2018. július–augusztus között, 73,9 dollár (*USD*)/barrel volt, majd szeptemberben 7 százalékkal 79,1 dollár/barrelre emelkedett.

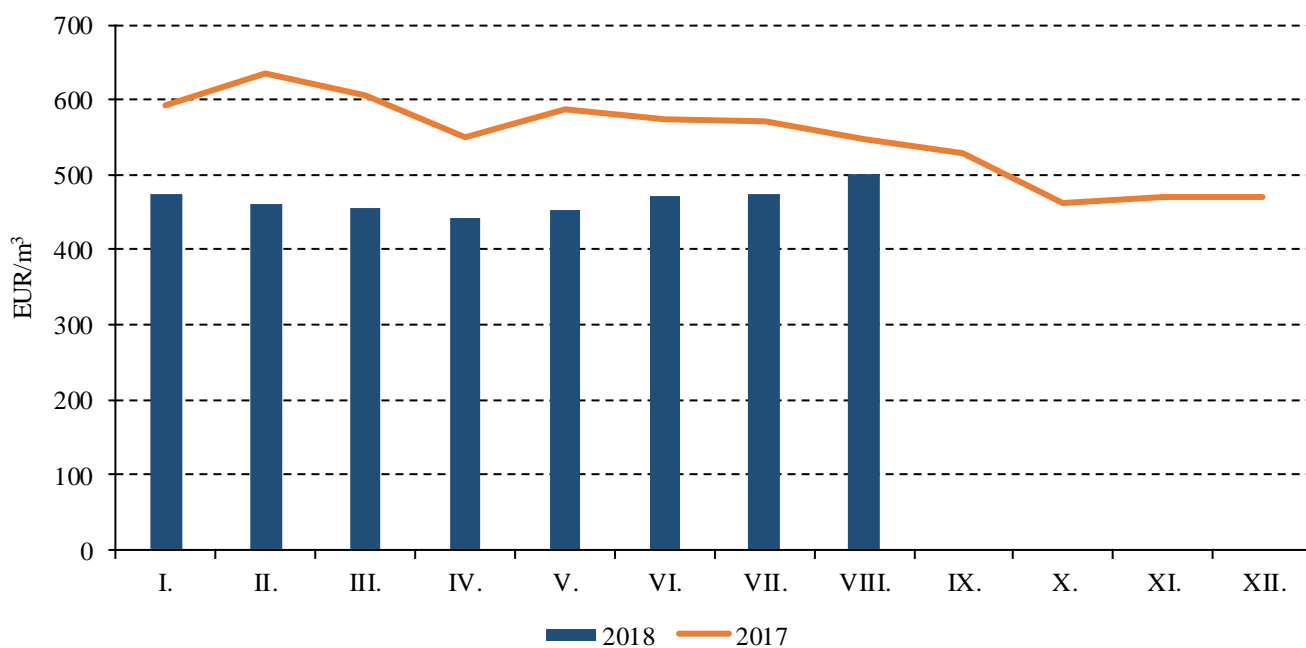

15. ábra: A repceolaj-metil-észter ára Németországban (2017–2018)

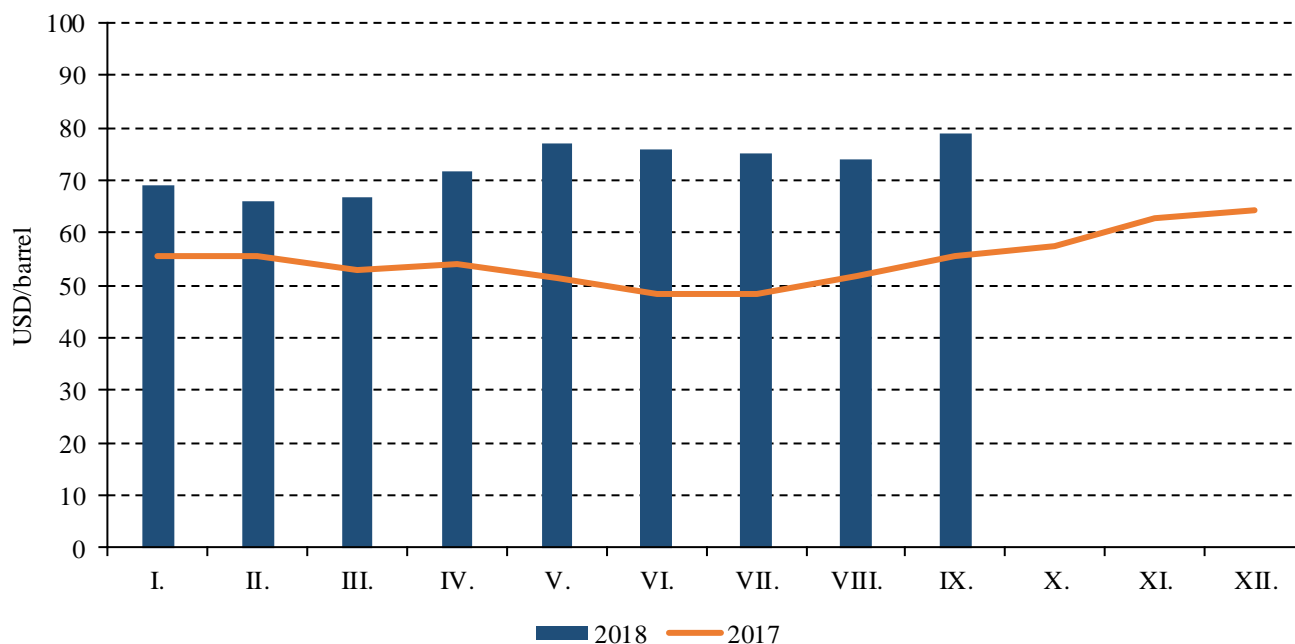
Megjegyzés: -10–12 °C, EN14214
 Forrás: F.O. Licht, UFOP

16. ábra: A bioetanol ára a nyugat-európai kikötőkben (2017–2018)

Megjegyzés: 92–96% alkoholtartalom, FOB ARA T2
 Forrás: F.O. Licht

17. ábra: Az IPE Brent ásványolaj legközelebbi határidőre szóló jegyzésének havi átlaga a londoni árutőzsdén (2017–2018)

Forrás: HGCA, ICE

24. táblázat: Néhány nagy termelő ország biodizelmérlege

	ezer tonna					
	Európai Unió		USA		Brazília	
	2017 ^{a)}	2018 ^{b)}	2017 ^{a)}	2018 ^{b)}	2017 ^{a)}	2018 ^{b)}
Termelés	13 057	12 119	6 616	7 250	3 776	4 100
FAME	10 391	9 204	5 316	5 750	3 776	4 100
HVO	2 666	2 915	1 300	1 500	–	–
Felhasználás	13 245	14 278	8 462	7 850	3 374	4 211
FAME	10 899	11 569	6 510	6 000	3 374	4 211
HVO	2 346	2 709	1 952	1 850	–	–
Export	601	900	313	300	1	1
FAME	337	600	313	300	1	1
HVO	264	300	–	–	–	–
Import	1192	2 500	1 956	900	–	1
FAME	1192	2 500	1 324	400	–	1
HVO	–	–	632	500	–	–
Zárókészlet	2 262	1 703	1 375	1 375	1 228	1 117

Megjegyzés: FAME – zsírsav-metil-észter; HVO – hidrogénezett növényi olaj.

^{a)} Előzetes adat.

^{b)} Előrejelzés.

Forrás: F.O. Licht

